

ЦЕНТРАЛЕН КОМИТЕТ НА ДКМС
ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ „БЪЛГАРСКА МУЗИКА“

БЪЛГАРСКА МУЗИКАЛНА МЛАДЕЖ

ЦИКЪЛ 4
ПРЕМИЕРИ НА НАРОДНА ОПЕРА — РУСЕ

24. II. 1970
вторник

Зала „Народна опера“
19 ч.

ПРОГРАМА ЗА БММ

БАЛ С МАСКИ

Оперното творчество на гениалния италиански тонов майстор Джузепе Верди по хронологичен и тематичен белег може да бъде подредено в три периода.

В първия период на своето творчество Верди създава опери, посрещнати от зрителите като призив срещу робската тирания, като зов срещу всяко насилие и гнет („Набуко“ 1842, „Ернани“ 1844, „Ломбарци от първия кръстоносен поход“ 1843 — наречена по-късно „Ерусалим“, „Битката при Лепино“ 1844).

Във втория период Верди създава творби с основна тема, борбата за човешко достойнство и свобода на личността, против социалното неравенство („Риголето“ 1851, „Трубадур“ 1853, „Травиата“ 1853).

Третият период обхваща творби от така наречената „Голяма опера“. Това са: „Сицилианска вечеря“ 1855, „Симоне Боканегра“ 1857, „Силата на съдбата“ 1862, „Бал с маски“ 1854, „Дон Карлос“ 1867, както и ненадминатите оперни шедеври „Аида“ (1871), „Отело“ 1887 и „Фалстаф“ 1893.

След четири преработки, предизвикани от цензурата, Верди пренася действието на операта „Бал с маски“ в Америка и премиерата се е състояла на 17. II. 1859 г. в театър „Аполо“ в Рим.

Операта започва с оркестрово въведение изградено върху темата на Рикардо — губернатора на гр. Бестон и темата на заговорниците предвождани от офицерите Самуел и Том.

В музикално-драматургично отношение първо действие е спокойно и изразено в речетатив. Централен момент е ансамбъла на Рикардо, пълен с оптимизъм и вяра, Ренато — развълнуван и смутен от предстоящия заговор и Оскар — безгрижен и весел.

Няколко зловещи акорди и малко оркестрово въведение пренасят действието в пълното с мистика и тайнственост убежище на ясновидката Улрика. По музикална постройка втора картина има три основни момента: първият момент е забележителната по своята сила и демоничност голяма ария на Улрика, вторият — триото на Амелия, Улрика и скрития зад скалите Рикардо, изразено в спокойното държане на Улрика, силния драматизъм у Амелия и неудържимия порив за намеса у Рикардо. Третият момент има две подразделения: арията на графа „Кажни какво ме очаква“ и за-

качливата шеговита песен „Шега или пък глупост“, която се подхваща от Ренато и Оскар и целия хор и преминава в приветствие към граф Рикардо.

По структура трета картина се доближава до втора. Голямата ария на Амелия е пропита със силна любов и страх от неизвестността. По своята красота и мелодичност, тази ария и любовният дует със соло арфа, са най-силните моменти в музикално-драматургичното развитие на операта.

След развръзката, с много злоба и подигравка заговорниците се надсмиват над Ренато и Амелия пеейки гротеската „И колко клюки по този слу-чай“.

В четвъртата картина силно възбудения разговор за кръвно отмъщение между Амелия и Ренато е предаден речетативно с ярко подчертани акценти, а арията на Ренато „Ти отлитна щастие“ е наситена с много лирика, поетичност и мъка.

Пета картина се явява като малък прелюд към финала на операта. Арията на граф Рикардо изразява силна душевна борба.

На фона на леката балетна музика от последната картина се разиграва най-голямата трагедия на операта. Последният дует на Амелия и Рикардо е прекъснат от смъртоносен удар. В предсмъртния си ария графът разказва за любовта си към Амелия и за нейната неопетнена чест.

Признателността на народа към Рикардо е изразена с хвалебствения хорал за „Туй сърце великодушно“.

В операта „Бал с маски“ всеки герой носи своя индивидуална музикална характеристика. Рикардо е обрисован със спокойствие и благородство, Амелия със страст и душевна борба, Оскар весел и безгрижен, Улрика мистична и тайнствена, заговорниците — предсказващи смъртна опасност и народът тържествуваш и хвалещ граф Рикардо.

Особено интересно и умело Верди вплита една в друга тези теми в зависимост от взаимоотношенията между героите. Още в началото на действието в оркестъра се излагат заедно темата на Рикардо и на заговорниците. Друг по-силен момент е в шеста картина, където Амелия е ужасена от предстоящото покушение, заговорниците и Ренато от друга страна очакват този момент, а Оскар си представя Амелия като царица на бала.

Верди остава неповторим композитор и ненадминат майстор в музикално-драматургичното развитие на оперното действие.

Регионална библиотека
"Любен Каравелов" - Русе

120000890779

